

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՎԱՐՉԱՊԵՏԻ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ ՂԵԿԱՎԱՐ**

0010 ք. Երևան, Կառավարական տուն 1

№ 02/05.31/11256-2025

**ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ ՂԵԿԱՎԱՐ-ԳԼԽԱՎՈՐ ՔԱՐՏՈՒՂԱՐ
ԴԱՎԻԹ ԱՌԱՔԵԼՅԱՆԻՆ**

Հարգելի՛ պարոն Առաքելյան,

Ձեզ ենք ներկայացնում Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովում առաջին ընթերցմամբ ընդունված «Աղետների ռիսկի կառավարման և բնակչության պաշտպանության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի և հարակից օրենքների նախագծերի փաթեթի (Կ-1020-07.03.2025-ՊԱ-011/1) վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության առաջարկությունները, լրամշակված նախագծերը, ամփոփաթերթը, ինչպես նաև նախագծերում կատարված փոփոխությունների վերաբերյալ տեղեկանքները՝ գլխադասային հանձնաժողովում քննարկելու համար:

Առաջարկում ենք հետևյալը՝

1. Նախագծի 2-րդ հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված են մի շարք հասկացությունների սահմանումներ, որոնք միանշանակ չեն հասկացվում և հստակեցման կարիք ունեն՝ իրավական շփոթից խուսափելու նպատակով: Մասնավորապես, Նախագծի 2-րդ հոդվածի 1-ին մասի 4-րդ կետով նախատեսված է «աղետի գոտի» հասկացության սահմանումը՝ աղետի գոտի դիտարկելով նաև այն տարածքը, որտեղ արտակարգ իրավիճակի հետևանքների վերացման համար կարող են պահանջվել լրացուցիչ ուժեր՝ ներառյալ միջազգային հանրության օգնություն: Ընդ որում, «աղետի գոտի» հասկացության հետ զուգահեռ, որը վերաբերելի է այն տարածքին, որտեղ արտակարգ իրավիճակի հետևանքների վերացման կարիք կա, 21-րդ կետով սահմանված է «արտակարգ իրավիճակի գոտի» հասկացությունը:

Հաշվի առնելով վերգրյալը՝ առաջարկում ենք Նախագծի 2-րդ հոդվածի 1-ին մասի 4-րդ կետից հանել «արտակարգ իրավիճակի/» բառերը:

2. Առաջարկում ենք Նախագծի 2-րդ հոդվածի 1-ին մասի 44-րդ կետում «տարբեր» բառից հետո լրացնել «խոցող կամ» բառերը՝ հաշվի առնելով, որ ախտահարումը վերաբերում է միայն քիմիական և կենսաբանական վտանգներով պայմանավորված արտակարգ իրավիճակներին:
3. Նախագծի 2-րդ հոդվածի 1-ին մասի 51-րդ կետով որպես վնաս սահմանված է «արտակարգ իրավիճակի հետևանքով գույքի, ակտիվների և ենթակառուցվածքների ամբողջական կամ մասնակի ոչնչացումը», հաջորդ կարգավորումներով գնահատում և փոխհատուցում է նախատեսված արտակարգ իրավիճակի հետևանքով բնակչության կրած վնասի, այսինքն միայն գույքի մասնակի կամ ամբողջական ոչնչացման համար: Նշված ձևակերպումից հասկանալի չէ որպես վնաս (հետագայում նաև փոխհատուցում) միայն գույքի ոչնչացման նախատեսումը, եթե արտակարգ իրավիճակների հետևանքով անձի կրած վնասը կարող է դրսևորվել նաև գույքի կորստով կամ վնասվածքով: Ըստ այդմ, առաջարկում ենք Նախագծի 2-րդ հոդվածի 1-ին մասի 51-րդ կետում «և» բառը փոխարինել «կամ» բառով, իսկ «ոչնչացումն» բառից հետո լրացնել «կամ վնասվելը կամ կորուստն» բառերը:
4. Նախագծի 2-րդ հոդվածի 1-ին մասի 56-րդ կետով սահմանված «տարահանում» հասկացությունը նախատեսված է որպես արտակարգ իրավիճակի գոտուց կամ հնարավոր վտանգավոր տարածքից բնակչության դուրսբերումը: Հասկանալի չէ առանձին միայն արտակարգ իրավիճակի գոտու մասին շեշտադրելը, եթե առանձնացված են «աղետի գոտի», «արտակարգ դեպքի վայր», «պատահարի վայր» հասկացությունները, որոնք բոլորն էլ կարող են դիտարկվել որպես հնարավոր վտանգավոր տարածք: Ըստ այդմ, առաջարկում ենք Նախագծի 2-րդ հոդվածի 1-ին մասի 56-րդ կետից հանել «արտակարգ իրավիճակի գոտուց կամ» բառերը:
5. Պաշտպանական կառույցների բնականոն գործունեության ապահովման համար կարևոր է նաև դրանց կահավորումը և դրա նկատմամբ սահմանված պահանջների վերահսկողությունը: Հաշվի առնելով վերգրյալը՝ առաջարկում ենք «Աղետների ռիսկի կառավարման և բնակչության պաշտպանության մասին» օրենքի նախագծի 6-րդ հոդվածի 3-րդ մասում, 11-րդ հոդվածի 1-ին մասի 10-րդ

կետում, «Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսգրքում լրացումներ կատարելու մասին» օրենքի նախագծի 1-ին հոդվածով լրացվող 213.3-րդ հոդվածի 1-ին մասում «վերանորոգման,» բառից հետո լրացնել «կահավորման,» բառը:

6. Նախագծի 2-րդ հոդվածով նախատեսված մի շարք հասկացությունների կողքին հետագա կիրառման համար սահմանված է վերջիններիս կրճատ տարբերակները, մինչդեռ Նախագծում շարունակում է կիրառվել ամբողջական տարբերակը: Օրինակ՝ Նախագծի 2-րդ հոդվածի 1-ին մասի 26-րդ կետում «արտակարգ իրավիճակներում բնակչության հանրապետական պլան» հասկացության կիրառման համար այսուհետ սահմանված է «հանրապետական պլան» կրճատ տարբերակը, մինչդեռ Նախագծի, օրինակ, 8-րդ հոդվածի 1-ին մասի 4-րդ կետում գործածված է հանրապետական պլանի ամբողջական տարբերակը: Հիմք ընդունելով «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի 15-րդ հոդվածի 2-րդ մասի եւ 21-րդ հոդվածի 4-րդ մասի պահանջները՝ առաջարկում ենք Նախագծում կիրառել հասկացությունների առաջին կիրառումից հետո նախատեսված կրճատ տարբերակը:
7. Նախագծում միևնույն միտքն արտահայտելիս առաջարկում ենք կիրառել միևնույն հասկացությունները. օրինակ՝ Նախագծի մի շարք հոդվածներում կիրառված է «չպլանավորված ուսումնասիրություններ» եզրույթը, մինչդեռ Նախագծի այլ հոդվածներում, այդ թվում՝ հասկացությունները բովանդակող 2-րդ հոդվածում, կիրառված է «ոչ պլանավորված ուսումնասիրություն» ձևակերպումը: Ուստի առաջարկում ենք վերանայել նշված ձևակերպումները և օրենքի նախագծի 8-րդ հոդվածի 1-ին մասի 13 և 15 «չպլանավորած» բառը փոխարինել «ոչ պլանավորած բառերով»:
8. Նախագծի 8-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 6-րդ և 7-րդ կետերում առաջարկում ենք «հսկողությունը» բառը փոխարինել «վերահսկողությունը» բառով, իսկ 7-րդ կետում «նկատմամբ» բառից հետո լրացնել «վերահսկողությունը» բառը՝ հաշվի առնելով համապատասխան բնագավառներում տեսչական մարմինների լիազորությունները:
9. Նախագծի 10-րդ հոդվածի 2-րդ մասում հղում է տրված նույն օրենքի 12-հոդվածի 1-ին մասով ձևավորվող հանձնաժողովներին, մինչդեռ Նախագծի 12-րդ հոդվածի 1-ին մասը վերաբերում է Կառավարության կոնկրետ լիազորություններին: Հիմք

ընդունելով «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի 17-րդ հոդվածի պահանջները՝ առաջարկում ենք հղումը շտկել:

10. Նախագծի 11-րդ հոդվածի 1-ին մասում՝

1) Հաշվի առնելով, որ համապատասխան լիազորող նորմը գտնվում է «Ավիացիայի մասին» օրենքում, առաջարկում ենք հանել 6-րդ կետը,

2) Հաշվի առնելով համապատասխան նախարարության և տեսչական մարմնի լիազորությունների տարանջատման ահրաժեշտությունը՝ առաջարկում ենք 15-րդ կետի «մշտադիտարկման, զննման և հսկողության» բառերը փոխարինել «դիտարկման և զննման» բառերով,

3) հաշվի առնելով սննդամթերքի անվտանգության ոլորտում համապատասխան տեսչական մարմնի կողմից վերահսկողության իրականացման կարգի առկայությունը՝ 16-րդ կետի «պահանջների նկատմամբ մշտադիտարկման, զննման ու հսկողության կարգը» բառերը առաջարկում ենք փոխարինել «պահանջները» բառով,

4) նշված առաջարկներին համապատասխան՝ առաջարկում ենք փոխել կետերի համարակալումները:

11. «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի 28-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ նորմատիվ իրավական ակտի գործողությունը տարածվում է դրա ուժի մեջ մտնելուց հետո գործող հարաբերությունների վրա, եթե այլ բան նախատեսված չէ Սահմանադրությամբ, օրենքով կամ տվյալ նորմատիվ իրավական ակտով: Հաշվի առնելով, վերոգրյալը գտնում ենք, որ արդարացված չէ կառավարության լիազորությունները կապել ժամկետային շրջանակներով սահմանափակված իրավական ակտին: Ըստ այդմ, առաջարկում ենք Նախագծի 11-րդ հոդվածի 1-ին մասի 25-րդ կետում հղում չկատարել ժամկետային շրջանակներով սահմանափակված իրավական ակտին և դրա փոխարեն նախատեսել աղետների ռիսկի կառավարման ոլորտային միջազգային օրակարգի հաշվետվողականության կարգը հաստատելու լիազորություն:

12. Նախագծի 11-րդ հոդվածի 41-րդ (լրամշակված 40-րդ կետ) կետով Կառավարությունը լիազորվում է հաստատել «աղետների ռիսկի գնահատման և ինդեքսավորման ուղեցույց», իսկ 43-րդ կետով (լրամշակված 42-րդ կետով)՝ «ազգային մակարդակում աղետների ռիսկի գնահատման և ինդեքսավորման ուղեցույց»: Նշված լիազորող նորմը բավարար չափի որոշակի չէ, որպեսզի

հասցեատեր սուբյեկտին պարզ լինի, թե ինչ ուղեցույց է մշակելու և ինչով են նշված երկու առանձին ուղեցույցները միմյանցից տարբերվելու: Ըստ այդմ՝ առաջարկվում ենք հանել Նախագծի 11-րդ հոդվածի 43-րդ կետը (լրամշակված 42-րդ կետը) հաշվի առնելով, որ «աղետների ռիսկի գնահատման և ինդեքսավորման ուղեցույց» հասկացությունն իր մեջ ներառում է «ազգային մակարդակում աղետների ռիսկի գնահատման և ինդեքսավորման ուղեցույց» հասկացությունը:

13. Հաշվի առնելով Նախագծի 39-րդ հոդվածի 2-րդ մասում առկա կարգավորումները, կրկնություններից խուսափելու նպատակով, առաջարկում ենք Նախագծի 15-րդ հոդվածի 1-ին մասի 10-րդ կետից հանել «, չպլանավորված ուսումնասիրությունների արդյունքների հիման վրա ներկայացնում է խախտումների վերաբերյալ եզրակացություններ համապատասխան տեսչական մարմինին՝ վերջինիս կողմից իր իրավասության սահմաններում հետագա ընթացքն ապահովելու նպատակով» բառերը:

14. Առաջարկում ենք Նախագծի 34-րդ հոդվածի 1-ին մասի 3-րդ կետում «դիմակայունության համայնքային խորհուրդը» բառերը փոխարինել «արտակարգ իրավիճակների համայնքային հանձնաժողովը» բառերով, իսկ 35-րդ հոդվածի 5-րդ մասում՝ «Դիմակայունության համայնքային խորհրդի» բառերը փոխարինել «Արտակարգ իրավիճակների համայնքային հանձնաժողովի» բառերով՝ հաշվի առնելով, որ Նախագծի 11-րդ հոդվածի 1-ին մասի 33-րդ կետով նախատեսված է բոլոր մակարդակներում արտակարգ իրավիճակների հանձնաժողովների գործունեություն:

15. Նախագծով, որպես հասկացություն, նախատեսված է «արտակարգ դեպքի վայր, պատահարի վայր» եզրույթը, մինչդեռ հասկանալի չէ՝ ինչու է Նախագծի մի շարք հոդվածներում նշված եզրույթը առանձին գործածվում: Օրինակ՝ Նախագծի 35-րդ հոդվածի 9-րդ մասում կարգավորում է նախատեսված միայն դեպքի վայրի, բայց ոչ պատահարի վայրի համար:

Ուստի առաջարկում ենք կատարել համապատասխան հստակեցում:

16. Նախագծի 36-րդ հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված է. «Աղետների ռիսկի կառավարման և բնակչության պաշտպանության ուսուցումը իրականացնում է տվյալ ուսումնական հաստատությունը»: Նշված ձևակերպումից հասկանալի չէ՝ որ

ուսումնական հաստատությունն է իրականացնում ուսուցում: Անհրաժեշտ է վերաշարադրել ձևակերպումը՝ կարգավորման որոշակիությունն ապահովելու նպատակով:

Հաշվի առնելով վերագրյալը՝ առաջարկում ենք կատարել համապատասխան հստակեցում:

17. Հաշվի առնելով ոլորտի նկատմամբ հսկողություն և վերահսկողություն իրականացնելիս պետական մարմինների գործառույթների տարանջատման անհրաժեշտությունը և իրավական որոշակիություն ապահովելու նպատակով առաջարկում ենք Նախագծի 8-րդ գլխի, 38-րդ և 39-րդ հոդվածների վերնագրերում և 38-րդ հոդվածի 1-ին մասում «պետական» բառը փոխարինել «հսկողությունը և» բառերով՝ համապատասխան հոդվածներով:

18. Ոլորտի նկատմամբ հսկողություն և վերահսկողություն իրականացնելիս պետական մարմինների գործառույթների հստակ տարանջատման և իրավական որոշակիություն ապահովելու նպատակով առաջարկում ենք Նախագծի 39-րդ հոդվածում՝

1) 1-ին մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«Լիազոր մարմինը աղետների ռիսկի կառավարման և բնակչության պաշտպանության ոլորտը կարգավորող օրենսդրության պահանջների պահպանման նկատմամբ իր իրավասության սահմաններում իրականացնում է հսկողություն, իսկ համապատասխան տեսչական մարմինը իր իրավասության սահմաններում և գործիքակազմով՝ վերահսկողություն:»,

2) 2-րդ մասում «կարգավորող» բառից հետո լրացնել «և տեսչական մարմնի իրավասությանը վերաբերող» բառերը, «տեղեկատվությունը» բառը փոխարինել «տեղեկատվություն բացահայտելու պարագայում այն» բառերով, իսկ «ստուգումներ անցկացնելու հիմքերի առկայությունը պարզելու» բառերը փոխարինել «վերահսկողություն իրականացնելու» բառերով:

19. Հիմք ընդունելով «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի 2-րդ հոդվածի 1-ին մասի 3-րդ կետը՝ առաջարկվում է Նախագծի 41-րդ հոդվածի 1-ին մասում «ենթաօրենսդրական» բառից հետո լրացնել «նորմատիվ» բառը:

20. Քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության ոլորտում վերահսկողություն իրականացնող տեսչական մարմնի վերահսկողական լիազորությունները հստակեցնելու նպատակով առաջարկվում է Նախագծի հավելվածի 1-ին կետի 6-րդ ենթակետի «վտանգավոր և բարձր ռիսկայնության օբյեկտների գործունեության անվտանգության, շենքերի, շինությունների, ինժեներական ցանցերի, հիդրոտեխնիկական կառույցների, տրանսպորտային հաղորդակցության ուղիների և մայրուղիների շինարարության, անվտանգ և հուսալի շահագործման նորմատիվ փաստաթղթերի» բառերը փոխարինել «տեղական ինքնակառավարման մարմինների, կազմակերպությունների կամ անհատ ձեռնարկատերերի կողմից պաշտպանական կառույցների (բացառությամբ բնակելի ֆոնդի) պահպանության, սպասարկման, շահագործման, հիմնանորոգման, վերանորոգման, նախապատրաստման, պատրաստվածության բերման» բառերով:

Նախագծի հավելվածի 2-րդ կետում, հաշվի առնելով միևնույն մարմիններին վերապահված լիազորությունները առանձին ենթակետերով շարադրված լինելու հանգամանքը՝ առաջարկվում ենք՝

1) 13-րդ ենթակետի «օգտագործումը» բառից հետո լրացնել «, ոչ պետական սեփականություն համարվող գույքի ժամանակավոր տիրապետումը և օգտագործումը» բառերը,

2) հանել 14-րդ ենթակետը,

3) 15-րդ ենթակետի «ընթացքը» բառից հետո լրացնել «, վթարված ինժեներական կառույցների գնահատումը, դրանց վերականգնման աշխատանքների կատարումն արդյունավետ և օրենսդրության պահանջներին համապատասխան ապահովելու նպատակով ներկայացնում է առաջարկություններ» բառերը,

4) հանել 16-րդ ենթակետը:

3. Նախագծի հավելվածի 5-րդ կետում «ներկայացնում են» բառից հետո լրացնել «լիազոր մարմինն՝ վերջինիս կողմից իր իրավասության սահմաններում հսկողություն իրականացնելու նպատակով կամ» բառերը, իսկ «ստուգումներ անցկացնելու հիմքերի առկայությունը պարզելու» բառերը փոխարինել «վերահսկողություն իրականացնելու» բառերով:

21. Նախագծի 32-րդ հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված է, որ հանրապետական կամ մարզային մակարդակի արտակարգ իրավիճակի մասին որոշում ընդունում է

Կառավարությունը, իսկ համայնքային կամ տեղային (օբյեկտային) մակարդակի արտակարգ իրավիճակի մասին որոշում կայացնում է համայնքի ավագանին:

Ըստ այդմ, առաջարկում ենք փաթեթը լրացնել նոր՝ «Տեղական ինքնակառավարման մասին» օրենքում լրացում կատարելու մասին» և «Երևան քաղաքում տեղական ինքնակառավարման մասին» օրենքում փոփոխություն և լրացում կատարելու մասին» օրենքի նախագծերով՝ լրացում կատարելով համայնքի ավագանու լիազորությունները սահմանող վերաբերելի հոդվածներում:

Հարգանքով՝

ԱՐԱՅԻԿ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ